

จดหมายข่าวเผยแพร่

**ประเทศไทย: การสร้างความเชื่อมั่นว่าทางการไทยจะให้ความยุติธรรมและการ
เยียวยาที่มีประสิทธิภาพแก่นักปกป้องสิทธิในที่ดินตามที่ตกเป็นอาชญากรอย่าง
ไม่เป็นธรรมในกรณีของ อุทยานแห่งชาติไทรทอง**

มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย เรียกร้องให้ทางการไทยให้การเยียวยา
กับสิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวบ้าน 74 คนในหมู่บ้านชะบวยโดยยุติข้อกล่าวหาทั้งหมดและเรียกร้องสิทธิที่ถูกลิดรอน
กลับคืนมาทั้งสิทธิในที่ดิน การดำรงชีวิต สิทธิในอาหาร สิทธิในที่อยู่อาศัยและสิทธิในการได้รับกระบวนการที่
เหมาะสม

MANUSHYA
Empowering Communities | Advancing Social Justice

**#เครือข่ายธุรกิจกับสิทธิ-
มนุษยชนแห่งประเทศไทย**

จดหมายข่าวเผยแพร่

ประเทศไทย: การสร้างความเชื่อมั่นว่าทางการไทยจะให้ความยุติธรรมและการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพแก่นักปกป้องสิทธิในที่ดินตามที่ตกเป็นอาชญากรอย่างไม่เป็นธรรมในกรณีของ อุทยานแห่งชาติไทรทอง

มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย เรียกร้องให้ทางการไทยให้การเยียวยากับสิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวบ้าน 14 คนในหมู่บ้านชัชวาลย์โดยยุติข้อกล่าวหาทั้งหมดและเรียกร้องสิทธิที่ถูกกลืนรอนกลืนมาทั้งสิทธิในที่ดิน การดำรงชีวิต สิทธิในอาหาร สิทธิในที่อยู่อาศัยและสิทธิในการได้รับกระบวนการที่เหมาะสม

8 กรกฎาคม 2562 - ณ จังหวัดชัยภูมิ - เมื่อวันที่ 2 และ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2562 มูลนิธิมานุษยะ ได้ติดตามการดำเนินคดีของศาลจังหวัดชัยภูมิในการฟังคำพิพากษาตัดสินในชั้นอุทธรณ์ โดยได้มีการฟังคำพิพากษา ใน 5 คดีสุดท้าย [คดีของชาวบ้านหมู่บ้านชัชวาลย์ทั้ง 14 คน](#) ในการตัดสินชั้นอุทธรณ์ศาลพิพากษาให้นายพชร สุขบงกช จำคุกเป็นเวลา 6 เดือนและ 20 วัน ชดใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 370,000 บาท นายสมพิตร แก่นนอก จำคุกเป็นเวลาทั้งสิ้น 20 เดือน 20 วัน และชดใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท นางสาวนริศรา ม่วงกลาง จำคุกเป็นเวลา 9 เดือนและ 10 วัน และเพิ่มค่าชดใช้ค่าเสียหาย จาก 130,000 บาท เป็น 607,161 บาท นางสาวสุวิไล โพธิ์งาม จำคุกเป็นเวลา 5 เดือน 10 วัน ชดใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงิน 160,000 บาท และ นายสุวิทย์ รัตนไชยศรี จำคุกเป็นเวลา 17 เดือน และค่าเสียหาย เพิ่มจาก 40,000 บาท เป็น 110,762 บาท อีกทั้งศาลยังสั่งขับไล่พวกเขาให้ออกจากที่ดินที่พวกเขาอยู่อาศัย และทำไร่ นา มากกว่าชั่วอายุคน ก่อนที่รัฐจะกำหนดพื้นที่ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

ชาวบ้านทั้ง 14 คน หญิง 9 คนและชาย 5 คนได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในฐานะอาชญากรเนื่องจากถูกตั้งข้อหาโดยเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติไทรทองที่ใช้นโยบายทวงคืนผืนป่าปีพ.ศ. 2557 ที่ออกโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติภายใต้รัฐบาลทหาร รวมถึงแผนแม่บทป่าไม้คำสั่ง คสช. ที่ 64/2557 และคำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 โดย นโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้ไม่มีไว้เพื่อหยุดยั้งนักล่าสัตว์ภายใต้ระบบทุนนิยมในการทำลายป่าไม้ แต่หากคำสั่งเหล่านั้นกลับกลายเป็นการทำร้ายชุมชนที่ยากจนแทน คำสั่งเหล่านี้ส่งผลกระทบบกที่เห็นได้ชัด ในคดีของการตัดสินของศาลจังหวัดชัยภูมิ ของชาวบ้านทั้ง 14 คนที่ถูกตัดสินลงโทษในคดีอาญา อย่างไม่เป็นสัดส่วนโดยมีระยะเวลาสูงสุดถึง 4 ปี และ ชำระค่าเสียหายเป็นเงินสูงสุดกว่า 1.5 ล้านบาท เนื่องจากความเสียหายจากการทำลายป่า ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ทำให้มีชาวบ้าน 13 คนที่ถูกตัดสินให้จำคุกอยู่ในขณะนี้และอีก 1 คนถูกควบคุมความประพฤติ ชาวบ้านทั้ง 14 คนกำลังสูญเสียอิสรภาพและชีวิตความเป็นอยู่ที่อยู่อาศัยและความมั่นคงด้านอาหาร ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตและครอบครัวของพวกเขาและเด็กๆ ถูกทิ้งอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถเลี้ยงดูและหาชีพได้ **“ตอนนี้เหลือแค่ฉันคนเดียวที่ต้องดูแลลูกๆ ทั้งหมดของน้องสาวและพ่อที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง”** นางสุรินทร์ ม่วงกลาง กล่าว มารดาของเธอคือ (นางทองปิ่น ม่วงกลาง และน้องสาวทั้งสามคน คือ(นิธยา ม่วงกลาง สุภาพร ศรีสุข และนริศรา ม่วงกลาง) ทั้งหมดถูกตัดสินให้จำคุก **“ฉันไม่รู้ว่าความยุติธรรมหมายถึงอะไรอีกต่อไปเมื่อคนจนเท่านั้นที่ถูกขังอยู่ในคุก”** เธอกล่าวเสริมด้วยความโศกเศร้า

การจัดทำนโยบายการทวงคืนผืนป่าบนพื้นฐานของการเพิ่มการครอบคลุมของพื้นที่ป่าเพื่อลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รัฐบาลมีเป้าหมายกับชุมชนเกษตรกรรมในท้องถิ่นแต่ไม่ใช่มุ่งเป้าหมายกับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่และนักลงทุน นายอภิรักษ์ นันทเสรี นักวิจัยของ iLaw กล่าวว่า **“กรณีอุทยานแห่งชาติไทรทองแสดงภาพผลกระทบที่ชัดเจนที่สุดของคำสั่ง คสช. 64/2557 และ คำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 สิ่งเหล่านี้ถูกใช้เพื่อส่งผู้คนเข้าคุกโดยอ้างว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล”** เขาเสริมว่า **“เราต้องการช่วยสื่อสารในประเด็นที่ชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกฎหมายให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและหวังว่าประชาชนทั่วไปจะสนใจในเนื้อหาในประเด็นที่ดินไม่น้อยไปกว่าเรื่องทางการเมืองหรืออื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่ง คสช.”**

นอกเหนือจากผลกระทบที่เป็นอันตรายในการประยุกต์ใช้นโยบายทวงคืนผืนป่าในชุมชนชนบททั่วประเทศไทย อาจารย์ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เน้นย้ำว่า **“การจัดการป่าของประเทศไทยในอดีตยึดหลักอรรถประโยชน์นิยม โดยการนำไปให้ภาคเอกชนผ่านข้อตกลงสัมปทาน แต่เมื่อรัฐบาลไทยรับแนวคิดการอนุรักษ์ป่ามาใช้ มันถูกใช้โดยการแยกผู้คนออกจากธรรมชาติ นโยบายการอนุรักษ์เช่นนี้จะไม่ประสบความสำเร็จ ถึงเวลาแล้วที่สังคมไทยต้องตั้งคำถามกลับสิ่งที่พวกเขาได้รับจากนโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้ซึ่งนำไปสู่การที่คนจนเท่านั้นที่จะถูกจับกุมและคุมขัง”**

ด้วยกระบวนการอุทธรณ์ก่อนที่ศาลจังหวัดชัยภูมินั้นแล้วเสร็จ คดีเหล่านี้มีการยื่นอุทธรณ์ในระหว่างการยื่นต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา “กระบวนการในขณะนี้ภายหลังจากฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ฯ เราต้องขอให้รับรองฎีกา เพราะเราเห็นว่าคำสั่ง คสช.ที่ 64/2557 และคำสั่ง คสช. ที่ 66/2557 ดังกล่าว ซึ่งยังไม่มีระเบียบให้ต้องนำแนวทางหรือมาตรการการดำเนินการตามนโยบาย ตาม มติ ครม. 30 มิ.ย.2541 มาใช้ การพิจารณาจึงมีอรรถาธิบายนโยบายแทนฝ่ายบริหารได้” นายสมนึก ตุ่มสุภาพ ทนายความในการยื่นฎีกา เน้นย้ำว่า “ความหวังของผมยังคงอยู่ที่ศาลฎีกาจะตีความคำสั่ง คสช.ไปในทางที่เป็นคุณต่อชาวบ้าน”

ชาวบ้าน14รายและครอบครัวได้มีการต่อสู้ผ่านกระบวนการพิจารณาคดี นอกเหนือจากความพยายามหลายครั้งที่จะแก้ปัญหากรณีโดยทำงานร่วมกับรัฐบาลเพื่อหาทางออกร่วมกัน คุณอรุณฯ กรรมการบริหาร เครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน (ILRN) กล่าวว่า “ความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะทำงานร่วมกับหน่วยงานของจังหวัดที่จะไปถึงวิธีการแก้ปัญหาโดยการจัดสรรที่ดินที่ยั่งยืนและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผลจากการเจรจาครั้งนี้รองผู้ว่าราชการ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานในการแก้ไขปัญหาคดีที่อุทยานแห่งชาติไทรทองมีเพียงกล่าวว่า จะจัดทำหนังสือเจรจากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ จนถึงตอนนี้เรายังไม่เห็นการกระทำใด ๆ ที่เป็นรูปธรรมใน แม้แต่การสนับสนุนเบื้องต้นสำหรับการช่วยเหลือเยียวยาสมาชิกในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ”

สิ่งสำคัญคือต้องระลึกถึง นั่นคือชุมชนและป่าไม้เป็นศูนย์กลางของการปกป้องป่าเสมอ ชาวบ้านไม่ได้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม แต่พวกเขาอาศัยอยู่กับธรรมชาติด้วยความสงบสุขกลมกลืน คุณเอมมีลี ประดิษฐ์ ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการมูลนิธิมานุษยะ อธิบายว่า “นโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้ที่ดีนั้นต้องได้รับการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายจากชุมชนที่เกี่ยวข้อง ทางเราจะต่อสู้กับการเอาข้ออ้างการลดภาวะโลกร้อนที่ไม่เป็นธรรมนี้และยังคงยืนหยัดต่อสู้กับชาวบ้านบ้านชัยหวาย และครอบครัวที่ต้องสูญเสียอย่างกล้าหาญเพื่อความยุติธรรมโดยตรวจสอบกระบวนการอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา” คุณเอมมีลีกล่าวสรุป “นี่เป็นกรณีที่เป็นจุดประกายสำคัญสำหรับเราทุกคน เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบกำลังเผชิญกับความท้าทายที่ไม่เป็นธรรมและผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์จากนโยบายการฟื้นฟูป่าและคำสั่ง คสช.64/2557 และ 66/2557 ต่อชาวบ้านที่ยากจน หากนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้ง 14 รายแห่งหมู่บ้านชัยหวายชนะคดีในชั้นศาลฎีกา กรณีการต่อสู้ทางศาลครั้งนี้จะถูกนำไปใช้และคุ้มครองชุมชนหลายพันในประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับความผิดทางอาญาและทางแพ่งในลักษณะเดียวกันเนื่องจากนโยบายการอนุรักษ์ป่าดังกล่าว”

ด้วยการร่วมมือของพันธมิตรขององค์การสิทธิมนุษยชนและนักวิชาการที่สนับสนุนชาวบ้านหมู่บ้านชัยหวายทั้ง 14 คน พวกเขาจะหา วิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจว่าสิทธิพื้นฐานของชุมชนที่ได้รับผลกระทบรวมทั้งสิทธิของพวกเขาในการดำรงชีวิต สิทธิการประกอบอาชีพ สิทธิในการอยู่อาศัยอาหารและสิทธิการใช้พื้นที่อีกทั้ง มีชาวบ้านหลายรายที่ได้รับผลกระทบเพราะกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมนี้ ไม่ใช่แค่ชาวบ้านหมู่บ้านชัยหวายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงหลายชุมชนทั่วประเทศไทย พวกเขายืนยันเรียกร้องให้รัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเพื่อปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของชาวบ้าน 14 ราย:

1. ยกฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งทั้งหมดต่อชาวบ้าน 14 คนทันที เนื่องจากพวกเขาได้ใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างถูกกฎหมาย
2. ยุติการใช้กฎหมายและนโยบายการอนุรักษ์ป่าคำสั่ง คสช. เพื่อขับไล่ชุมชนท้องถิ่นและบุคคลจากที่ดินที่พวกเขาอาศัยอยู่มาหลายชั่วอายุคนโดยทันที
3. ยกเลิกคำสั่ง คสช. ที่ 64/2557 และ 66/2557 ซึ่งส่งผลกระทบเกินส่วนต่อชุมชนชายขอบและคนจนในชุมชนและปฏิเสธสิทธิในที่ดินสิทธิในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนของพวกเขา แทนที่จะมุ่งเป้าไปที่นักลงทุนและธุรกิจขนาดใหญ่
4. หาวิธีการเยียวยาที่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้กฎหมายอย่างไม่ยุติธรรมและทั้งปกป้องสิทธิพื้นฐานของพวกเขา
5. ให้ยืนยันการดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งได้รับมติเห็นชอบจากคณะทำงานระดับจังหวัด (สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดินในอุทยานแห่งชาติไทรทอง) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2561

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ด้านสื่อกรุณาติดต่อ

(อังกฤษ) **คุณเอมิลี ประติจิต** ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการ
 โทร - +66 (0) 92 901 5345, emilie@manushyafoundation.org

(ไทย) **คุณศุภมาส พลพระ** เจ้าหน้าที่โครงการ
 โทร - +66 (0) 83 578 9879, suphamat@manushyafoundation.org

เกี่ยวกับมูลนิธิริมานุษยะ

มูลนิธิริมานุษยะมูลนิธิเป็นองค์กรระดับภูมิภาคของเอเชียที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างชุมชนท้องถิ่นให้เป็นหัวใจของกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับพวกเขาเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนความยุติธรรมทางสังคมและสันติภาพ มูลนิธิริมานุษยะทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมขับเคลื่อนและเสริมสร้างตัวแทนการเปลี่ยนแปลงโดยการเชื่อมต่อมนุษย์ผ่านการสร้างพันธมิตรร่วมและการพัฒนากลยุทธ์ที่มุ่งเน้นที่การสร้างเสียงของชุมชนท้องถิ่นในศูนย์กลางของการสนับสนุนสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติตามพันธกรณีและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมูลนิธิริมานุษยะเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนและประชาชนในระดับรากหญ้าเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาสามารถสร้างข้อกังวลของตนเองและจัดหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการดำรงชีวิตและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานของมูลนิธิริมานุษยะสามารถเยี่ยมชมเว็บไซต์ได้ที่ :

<https://www.manushyafoundation.org>

เกี่ยวกับเครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย

เครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย(TBHRN) คือ เครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่มีความหลายและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่มีอัตลักษณ์ที่ทับซ้อนกัน ผู้นำชุมชน นักวิจัย นักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นไปจนถึง ระดับชาติและระดับภูมิภาคซึ่งร่วมมือกันเพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นนั้นเป็นศูนย์กลางของธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ร่วมกับมูลนิธิริมานุษยะและเครือข่ายซึ่งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเจรจาและการติดตามข้อผูกพันทางธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนที่ทำโดยรัฐบาลไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและติดตามแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของ เครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย (TBHRN)สามารถเยี่ยมชมได้ที่

<https://www.manushyafoundation.org/coalition-building-workshop-report>